

Šimon Kubala

Letní dětské pobyty organizované Norsko-československým pomocným spolkem jako příklad transnacionálního jazykového hnízda

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav germánských studií, oddělení Skandinavistiky

Posudek oponenta

Předložená bakalářská práce má za cíl popsat aktivity Norsko-československého pomocného spolku v oblasti organizace letních táborů pro děti migrantů a klade si hlavní výzkumnou otázku, a sice zda je možné považovat tyto tábory za tzv. jazykové hnízdo. Práce je založena na analýze dat, která diplomant sesbíral v Národním archivu v Oslu.

Úvodní teoretická kapitola (kap. 1) se stručně zabývá konceptem jazykového hnízda a popisuje fenomény s tímto konceptem spojené (ekologie jazyka, osvojování, opotřebení a uchování jazyka). Následující kapitoly jasně formulují výzkumný záměr a formulují výzkumné otázky (kap. 2) a také metodologii sběru dat a práci s nimi (kap. 3). Hlavní část práce tvoří kapitola o historii Norsko-československého pomocného spolku (kap. 4) a poměrně podrobný přehled a popis táborů, které tento spolek pořádal (kap. 5). Jednalo se zejména o tzv. zotavovací pobyty (přibližně tříměsíční pobyty československých dětí z uprchlických táborů v norských rodinách za účelem zlepšení zdravotního stavu a vitality těchto dětí) a tzv. letní tábory (v podstatě šlo o formu jazykového pobytu, kde se československé děti znovu učily rodný jazyk). Jedna z podkapitol se také věnuje Anně Kvapilové, která byla stěžejní postavou spolku a sehrála klíčovou roli v organizaci letních táborů (kap. 4.2).

Následující kapitola (kap. 6) prezentuje odpovědi na položené výzkumné otázky. Diplomant uvádí, že přestože tábory podporovaly výuku českého jazyka a seznamovaly účastníky s některými aspekty české kultury (národní písně, česká kuchyně), byla jejich funkce velmi odlišná. Zotavovací tábory byly zaměřeny především na hmotné potřeby dětí, a nikoli tedy na udržování mateřštiny. Děti si naopak často osvojovaly norštinu, tedy jazyk hostitelské země. Letní tábory sloužily výhradně k posílení vztahu dětí k mateřskému jazyku a z tohoto pohledu je tedy možné považovat je za formu jazykového hnízda.

Svým tématem je předložená bakalářská práce originálním příspěvkem k pochopení historických vztahů mezi Norskem a Československem, neboť tato konkrétní oblast nebyla dosud dostatečně popsána. Práce je psaná kultivovanou češtinou, nicméně obsahuje jisté formální nedostatky jako například překlepy a gramatické chyby (str. 8: *Maorské společenství byla znepokojena*, str. 13: *U Norů, kteří emigrovali do USA v 19. století, docházelo k zapomenutí některých slov, které byly i v rámci jazykové domény rodina nahrazeny novým jazykem*), výrazy hovorové češtiny (str. 23: *více jak polovina*), stylistické nedostatky (str. 20: *před nahlédnutím jsem musel podepsat papíry zavazující mě...*, str. 23: *Většinou se nepodařilo spolku získat financování předem, a tak se peníze musely získat...*, str. 25: *NČPS spolupracoval nejvíce s pobočkou v Mnichově, a pak s pod ní spadající pobočkou ve Vídni.*) nebo nesrozumitelné/krkolonné formulace (str. 20: *Přesto bylo by však nyní ještě možné další podklady v archivu dohledat, které by výsledek mé teze mohly více podpořit*).

Otázky k obhajobě:

1. Lze vystopovat obdobné aktivity také v ostatních skandinávských zemích?

2. Ovlivnily tyto pobyty nějakým způsobem vztah následujících generací účastníků k Norsku (například emigrace, studium jazyka)?

Závěr:

I přes výše uvedené nedostatky splňuje předložená studie Šimona Kubaly požadavky kladené na bakalářské práce, proto ji doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím jako **velmi dobrou až výbornou**.

V Praze 24.8.2024

PhDr. Pavel Dubec, Ph.D.